

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY Departament Przedsiębiorstw

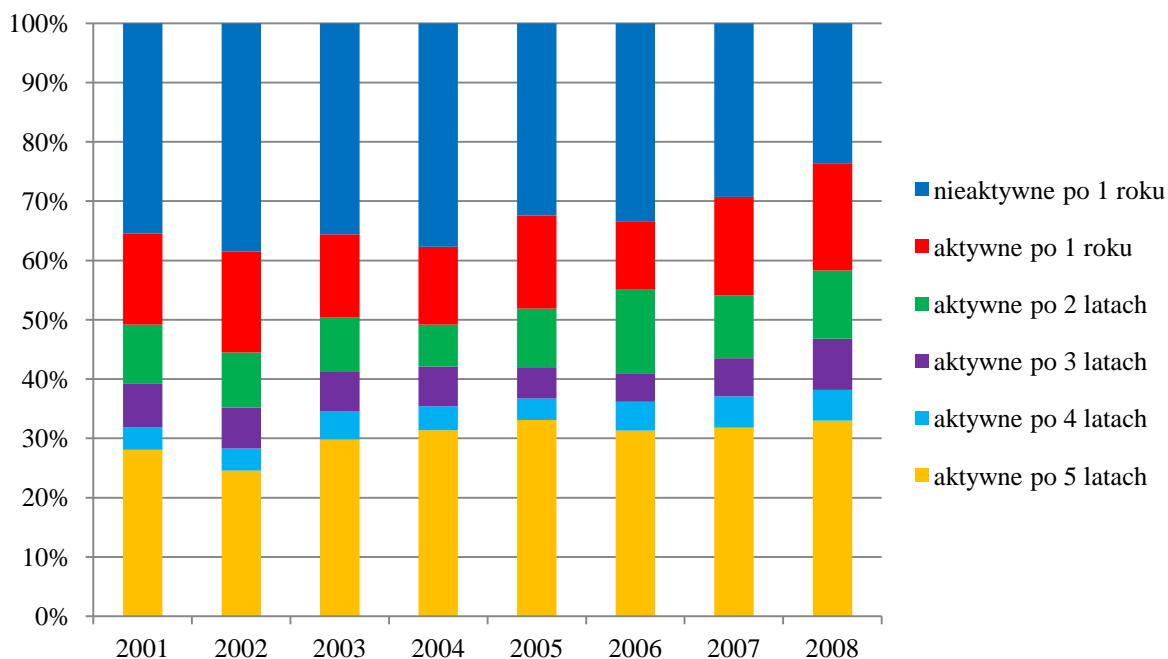
Notatka informacyjna

Panelowe badanie przedsiębiorstw¹

W niniejszej notatce prezentowane są podstawowe wyniki panelowego badania nowopowstałych przedsiębiorstw prowadzonego w oparciu o ankiety PL1 i PL2. Zakres podmiotowy został dostosowany do specyfiki polskiej gospodarki i obejmuje podmioty małe (tj. takie, w których pracuje mniej niż 10 osób), które dominują w grupie nowych przedsiębiorstw.

Coroczne badania podmiotów tworzonych w kolejnych latach zapoczątkowano w roku 2002 (dla jednostek powstałych w roku 2001). Przeprowadzono osiem pełnych 5-letnich obserwacji jednostek. Poniższy wykres przedstawia wskaźniki przeżywalności dla przedsiębiorstw badanych w kolejnych latach działalności.

Wykres: Przedsiębiorstwa powstałe w latach 2001-2008 – wskaźniki przeżycia w kolejnych latach

¹ Zasadniczą ideą tych badań jest zebranie informacji o sposobie powstania i źródłach finansowania nowej działalności, a także o czynnikach wpływających na skuteczną rywalizację z konkurencją oraz utrzymanie się nowych podmiotów na rynku w pierwszych latach po rejestracji. Do oceny kondycji przedsiębiorstw wykorzystano między innymi następujące wskaźniki ekonomiczne: liczbę pracujących, terytorialny zasięg prowadzonej działalności i uzyskany z niej wynik finansowy, źródła finansowania inwestycji. Badania mają również na celu oszacowanie stopnia przeżywalności nowych przedsiębiorstw w kolejnych latach pełnego pięcioletniego cyklu obserwacji. W pierwszym roku obserwacji podlegają przedsiębiorstwa zarejestrowane jako nowe w roku poprzedzającym badanie. Od drugiego do piątego roku badaniami obejmowane są te przedsiębiorstwa ze zbiorowości początkowej, które w momencie obserwacji prowadzą działalność gospodarczą, tzn. nadal pozostają aktywne. Po 5 latach prowadzenia działalności przedsiębiorstwa uznaje się za stabilne. Szczegółowe dane na temat powyższych badań zostaną opublikowane 30 czerwca 2014 r. w publikacji pt. „Warunki powstania i działania oraz perspektywy rozwojowe polskich przedsiębiorstw powstałych w latach 2008-2012”.

Wpływ na powstanie i rozwój **nowych podmiotów małych** mają zarówno czynniki wewnętrzne, związane z osobistymi predyspozycjami potencjalnych przedsiębiorców, jak również uwarunkowania zewnętrzne, tj. otoczenie prawno-ekonomiczne, w którym musi funkcjonować nowa jednostka. Utrzymanie się firmy na rynku jest uzależnione od warunków, w jakich powstaje, środków, jakimi dysponuje w momencie wejścia na rynek oraz dostępu do kapitału na dalszy rozwój. Na sukces przedsiębiorstwa ma także wpływ rodzaj i skala podejmowanej działalności, jak również osiągany wynik finansowy. Dane zawarte w publikacji pozwalają na analizę zależności występujących pomiędzy tymi czynnikami oraz ich wpływem na przetrwanie nowego przedsiębiorstwa na rynku.²

Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw w latach 2008 - 2012		
Rok powstania	Liczba rejestracji	w tym osoby fizyczne
2008	294 315	93,5%
2009	275 307	94,6%
2010	286 203	93,1%
2011	274 456	91,9%
2012	278 731	90,4%

Liczba nowych przedsiębiorstw rejestrowanych w kolejnych latach 2004-2008 systematycznie wzrastała. W roku 2009 nastąpił spadek liczby rejestracji. Od roku 2010 liczba powstających co roku przedsiębiorstw utrzymuje się na zbliżonym poziomie – około 280 tys. podmiotów. Liczba nowopowstałych podmiotów w 2012 roku wyniosła 279 tys. Były to podmioty bardzo małe, przeciętnie w jednym przedsiębiorstwie znajdowało pracę od 1 do 2 osób, przy czym w blisko 75% jednostek pracowała tylko 1 osoba.

Wśród rejestrowanych w 2012 r. podmiotów zdecydowana większość (97%) to jednostki całkowicie nowe. Koszty ich utworzenia oraz późniejszych inwestycji były w największym stopniu pokrywane ze środków własnych (82%). Zaobserwowano wzrost zainteresowania innymi formami finansowania działalności. Zwiększył się odsetek przedsiębiorców korzystających z kredytów bankowych oraz różnego rodzaju subwencji.

Mężczyźni byli bardziej aktywni w podejmowaniu działalności gospodarczej niż kobiety (odpowiednio 59,4% i 40,6% zarejestrowanych jednostek). Osoby w wieku do 39 lat były właścicielami siedmiu z dziesięciu nowopowstałych podmiotów, z czego połowa

² Prezentowane dane zostały opracowane dla następujących grupowań według formy prawnej – osoby fizyczne oraz prawne, zatrudnienia – przedsiębiorstwa, w których pracują sami właściciele i członkowie rodzin oraz przedsiębiorstwa zatrudniające pracowników najemnych, a także podstawowego rodzaju wykonywanej działalności – zgodnie z PKD.

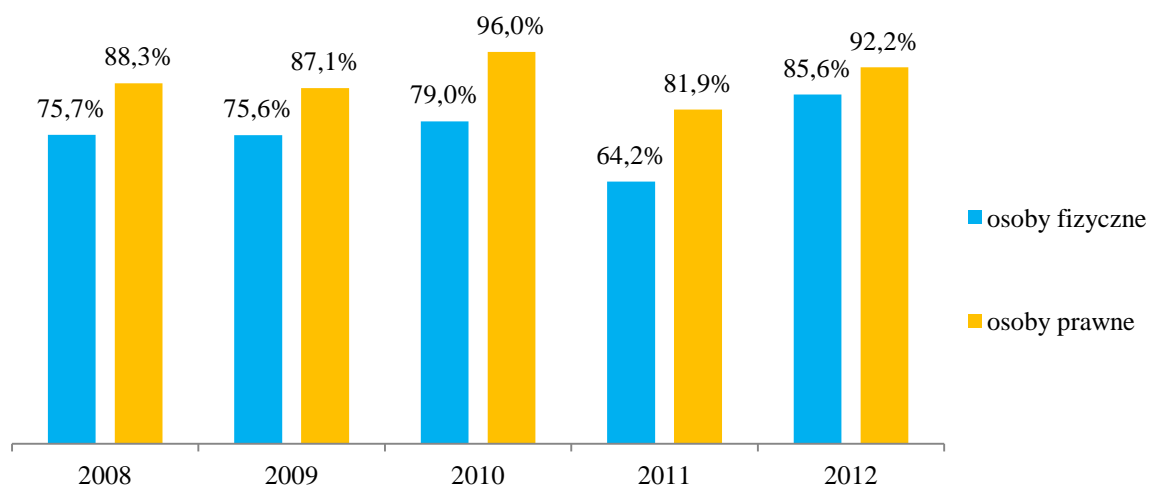
należała do osób poniżej 30 roku życia. Nowymi przedsiębiorcami zostawały najczęściej osoby posiadające wykształcenie wyższe i pomaturalne (46,3%) oraz średnie (34,4%). Ze względu na charakter poprzedniej pracy dużą aktywność wykazywały osoby bezrobotne lub bez doświadczenia zawodowego, które zarejestrowały 46,3% przedsiębiorstw objętych badaniem.

Forma prawna i początkowa wielkość podmiotu mierzona liczbą pracujących miała wpływ na przeżywalność firm zarejestrowanych w roku 2012. Podmioty większe z odpowiednim zapleczem skuteczniej konkurowały z innymi podmiotami działającymi na rynku. Przy czym w stosunku do podmiotów utworzonych w 2011 r. zanotowano znaczne zmniejszenie różnic w przeżywalności osób prawnych i fizycznych, a także jednostek zatrudniających pracowników oraz tych, w których pracowali właściciele i pomagający im członkowie rodzin. Dla populacji przedsiębiorstw powstałych w 2012 r. wskaźnik przeżycia pierwszego roku osób prawnych zmniejszył się do 77% (dla osób fizycznych utrzymywał się na poziomie 76%), a dla przedsiębiorstw z pracownikami najemnymi obniżył się do 79% (bez pracowników najemnych wzrósł o 1 p. proc. do 76%).

Wskaźniki przeżywalności przedsiębiorstw powstałych w 2011 i 2012 roku po pierwszym roku działalności dla wybranych przekrojów			
Rok powstania		2011	2012
Forma prawna	osoby fizyczne	76,3	76,3
	osoby prawne	79,6	77,1
Zatrudnienie	z pracownikami najemnymi	75,3	75,9
	bez pracowników najemnych	86,1	79,2

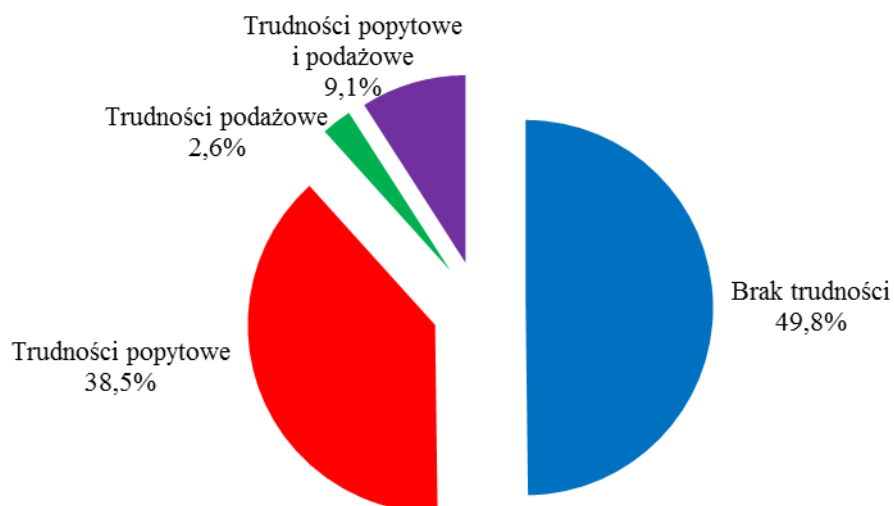
Stopień przeżywalności przedsiębiorstw po pierwszym roku działalności utrzymywał się na wysokim poziomie (dla podmiotów zarejestrowanych w roku 2012 przekroczył 76%). Największe szanse przeżycia pierwszego roku miały podmioty z obszaru informacji i komunikacji, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz pozostałej działalności usługowej. Najniższy wskaźnik przeżycia charakteryzował przedsiębiorstwa z zakresu zakwaterowania i gastronomii. We wszystkich badanych populacjach przedsiębiorstw powstałych w latach 2008-2012 zanotowano zmniejszenie wskaźników przeżycia między latami 2011 i 2012. W kolejnym roku powyższe współczynniki uległy poprawie. W przypadku populacji przedsiębiorstw powstałych w 2008 r. po pięciu latach na rynku nadal działała 1/3 podmiotów ze zbiorowości początkowej.

Wykres: Przedsiębiorstwa powstałe w 2008 r. według form prawnych – wskaźniki przeżycia rok do roku w kolejnych latach

Nowi przedsiębiorcy zdecydowanie częściej napotykali trudności popytowe i to zarówno w pierwszym, jak i dalszych latach prowadzenia działalności. Najbardziej uciążliwym problemem po stronie popytu była nadmierna konkurencja i czynniki z tym związane. Bariery podażowe były zdecydowanie mniej dokuczliwe i wynikały głównie z niedostatecznych środków, na co miały wpływ także opóźnienia w ściąganiu należności.

Wykres: Przedsiębiorstwa powstałe w 2012 r. i aktywne w 2013 r. według typów napotykanym trudności

Opracowanie:
 Tomasz Grabowski, Krystyna Rećko
 Departament Przedsiębiorstw
 Tel. (22) 608 37 59